

Jukka Oresto
Projektijohtaja,
Lahden ammattikorkeakoulu
Yritys- ja kulttuuritoimiala
Artikkeli (2009)

PIRINÄÄ MUOTOILUN MAASSA

Muotoilu aiheena on vaikea. Jo pelkkä käsite on niin monimuotoinen ja sen oikea tulkinta niin tarkkaan varjeltu, että ulkopuolisilla ei ole pääsyä siihen tai muotoilusta yleensä käytyyn keskusteluun. Tilaa ei tunnu myöskään olevan muotoilun kentässä, jos jossakin vaiheessa on erehtynyt tai uskaltanut naurahtamaan väärään aikaan tai väärässä paikassa. Nauru ja ilo eivät suomalaiseseen muotoiluun kuulu. Siihen eivät myöskään kuulu värit. Ne kaikki hävisivät samalla kun sodanjälkeinen käytännöllisyyteen ja arkisuuteen verhoutunut ankeus otti paikkansa niin suomalaisissa kodeissa kuin julkisissa tiloissakin.

Suomessa valmistuu suomalaisia muotoilijoita, joista ainakin jotkut ovat maailmankuuluja Suomessa. Heidä me palvomme, heidän töitään me viemme lahjoiksi ja heidän kankai-siinsa me verhoamme itsemme maailmaa valloittaessamme. Me olemme suomalaisia ja me myös näytämme sen niin hyvässä kuin pahassakin. Me olemme maailmankuuluja ja maailman parhaita suomalaisia – myös muotoilijoina.

Luovat ihmiset ovat kulmikkaita ja usein siinä mielessä myös itsekkäitä. Omalle erilaisuudelle vaaditaan tilaa, mutta muiden erilaisuudelle sitä ei kovin mielellään anneta. Yhteistyö on vaikeaa, ja erityisen vaikeaa se on silloin, kun kaikesta ei olla tai haluta olla yhtä mieltä. Tie ideasta tuotteeksi on pitkä ja edellyttää muotoilun lisäksi teknistä, hallinnollista, taloudellista ja ennen kaikkea kaupallista osaamista. Osaamista, joka on aivan yhtä arvokasta kuin se osaaminen, jonka muotoilija työllään saa onnistuneessa tuotteessa näkymään tai tuntumaan. Kaupallisuus, taloudellisuus ja yrittäjäyys ovat kuitenkin säilyneet ja säilynevät vielä jonkin aikaa alan kirosanoina. Niillä on helppo lyödä ja leimata kaikki ne, jotka ovat tehneet asioita toisin, yhdessä muiden kanssa tai jopa muualla kuin Suomessa.

Markku Piri on kaupallinen, ja hän on ollut sitä aina. Työskentely New Yorkissa 1980-luvulla avasi silmät arvostamaan kaikenlaista osaamista, jopa hurjinta lobbaamista. Nysväämällä ja nyhjäämällä eivät ovet auenneet. Ne eivät myöskään auenneet poikkiraidoilla mustavalkoisesta

väriyhdistelmästä puhumattakaan. Menestys vaati osallistumista, antautumista, innostusta, suuntautumista ja hyväntuulisuutta – siis kaikkea sitä, mitä me olemme tottuneet pitämään epäammattimaisena ja ennen kaikkea epäuskottavana. Suomessa menestyvät ihmiset olivat pitkästyneitä, huonotuulisia, jörojä ja vakavan hymyttömiä huippuja, joiden ainoana huolena oli se, että kukaan ei ymmärrä, tai jos ymmärtääkin, niin ei ainakaan oikein.

Markku Piriä on vaikea ymmärtää. Erityisen vaikea on ymmärtää, miksi hän tekee asioita, joita tekee. Miksi hänellä on oma sinisensä ja miksi hänen pitää tehdä niin paljon? Miksi hän ei ole pysynyt kuoseissan ja siinä, mihin on koulutuksensa saanut? Miten musiikki, kakut, barbiet, puutarha, sisustus ja maalaistalot liittyvät hänen työhönsä? Mitä meidän pitää tietää, jotta osaisimme oikein arvoida hänen tekemisiään, ja mitä meidän pitäisi hänen töissään arvioida? Pitääkö tuntea amerikkalaista musikaaliperinnettä, että ymmärtää, mikä on se maailma, joka auttaa häntä jaksamaan niin työssä kuin elämässäkin?

Pitääkö meidän?

Jukka Oresto